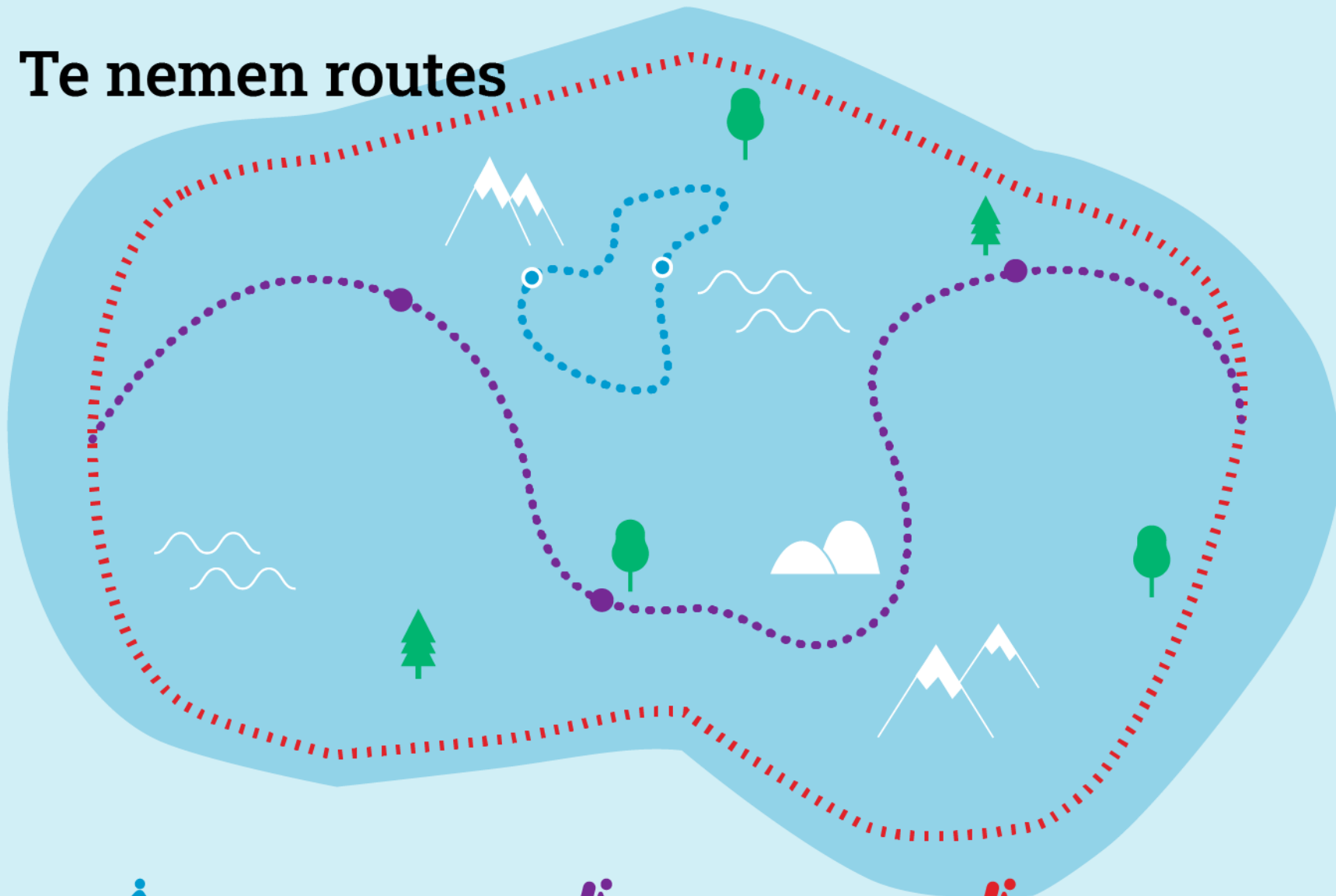

Eerste uitkomsten klimaatraadpleging

Niek Mouter (TU Delft / Populytics)

Te nemen routes

 1 km

Opiniepeiling/referendum

 10 km

PWE raadpleging

 20 km

Bewonersavond/burgerforum

Kenmerken deelnemers

	Representatief panel	Open raadpleging
Aantal deelnemers	2000	8500
Tijdsbesteding mediaan	20 minuten	34 minuten
Man	49,5%	67%
Vrouw	50,5%	33%
18-34 jaar	33%	25%
35-65 jaar	46%	56%
65+	21%	19%
Hoogopgeleid	37%	86%
PVV	13%	2%
GroenLinks	11%	25%
D66	9%	21%

Kwantitatieve inzichten

Groep 1 (60%): "Het stille midden"

Wie zijn dit? Jongeren, woonachtig in de stad, CDA/VVD/JA21/PVV

Naam	Vergelijken	Geen extra inzet	Extra inzet	Veel extra inzet	
Meer windmolens en zonneparken op land	☐				INFO
Aanscherping CO2 heffing industrie	☐				INFO
Verhogen energiebelasting op aardgas	☐				INFO
Stimuleren van isolatie van woningen	☐				INFO
Verkleining veestapel door uitkoop/afoming	☐				INFO
Invoering vleesbelasting	☐				INFO
Meer subsidie afname CO2 uitstoot industrie	☐				INFO
Verlenging subsidie elektrisch rijden	☐				INFO
Invoering kilometerheffing	☐				INFO
Meer windmolens op zee	☐				INFO

Kwantitatieve inzichten

Groep 2 (21%): **“Ontzie de landbouw, geen belastingen”**

Wie zijn dit? Ouderen, laagopgeleiden, woonachtig in dorpen

Naam	Vergelijken	Geen extra inzet	Extra inzet	Veel extra inzet	
Meer windmolens en zonneparken op land	☐				<input type="range" value="100"/> INFO
Aanscherping CO2 heffing industrie	☐				<input type="range" value="100"/> INFO
Verhogen energiebelasting op aardgas	☐		<input type="range" value="25"/> INFO		
Stimuleren van isolatie van woningen	☐				<input type="range" value="100"/> INFO
Verkleining veestapel door uitkoop/afroming	☐		<input type="range" value="25"/> INFO		
Invoering vleesbelasting	☐		<input type="range" value="25"/> INFO		
Meer subsidie afname CO2 uitstoot industrie	☐				<input type="range" value="100"/> INFO
Verlenging subsidie elektrisch rijden	☐				<input type="range" value="100"/> INFO
Invoering kilometerheffing	☐		<input type="range" value="50"/> INFO		
Meer windmolens op zee	☐				<input type="range" value="100"/> INFO

Kwantitatieve inzichten

Groep 3 (8%): "Anti Windmolens en zonneparken"

Wie zijn dit? Ouderen, hoogopgeleiden

Naam	Vergelijken	Geen extra inzet	Extra inzet	Veel extra inzet	
Meer windmolens en zonneparken op land	☐	<input type="range" value="0"/>			INFO
Aanscherping CO2 heffing industrie	☐	<input type="range" value="100"/>			INFO
Verhogen energiebelasting op aardgas	☐	<input type="range" value="25"/>			INFO
Stimuleren van isolatie van woningen	☐	<input type="range" value="100"/>			INFO
Verkleining veestapel door uitkoop/afoming	☐	<input type="range" value="50"/>			INFO
Invoering vleesbelasting	☐	<input type="range" value="25"/>			INFO
Meer subsidie afname CO2 uitstoot industrie	☐	<input type="range" value="100"/>			INFO
Verlenging subsidie elektrisch rijden	☐	<input type="range" value="50"/>			INFO
Invoering kilometerheffing	☐	<input type="range" value="100"/>			INFO
Meer windmolens op zee	☐	<input type="range" value="0"/>			INFO

Kwantitatieve inzichten

Groep 4 (6%): "alles uit de kast"

Wie zijn dit? Jongeren

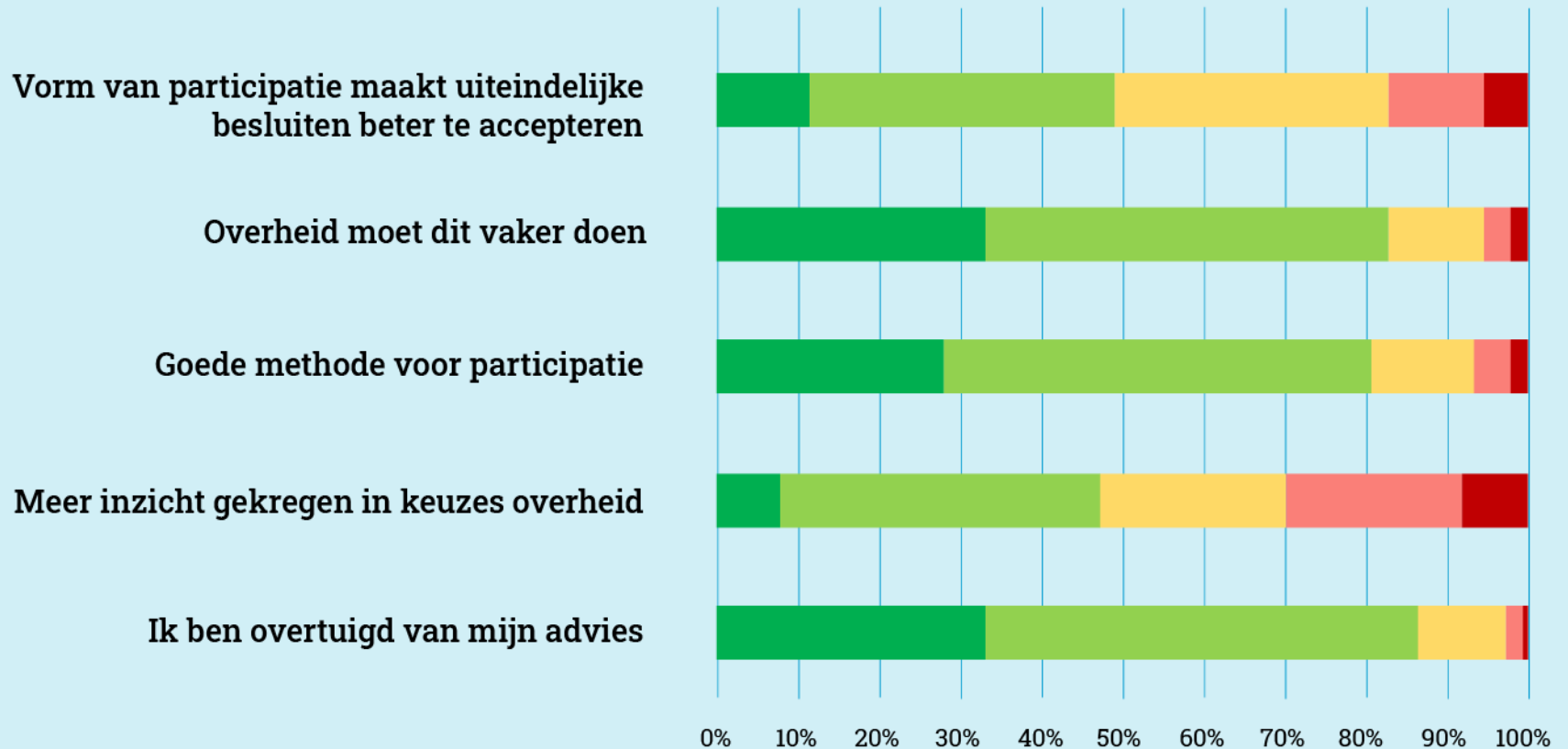
Naam	Vergelijken	Geen extra inzet	Extra inzet	Veel extra inzet	
Meer windmolens en zonneparken op land	☐				☒ INFO
Aanscherping CO2 heffing industrie	☐				☒ INFO
Verhogen energiebelasting op aardgas	☐				☒ INFO
Stimuleren van isolatie van woningen	☐				☒ INFO
Verkleining veestapel door uitkoop/afroming	☐				☒ INFO
Invoering vleesbelasting	☐				☒ INFO
Meer subsidie afname CO2 uitstoot industrie	☐				☒ INFO
Verlenging subsidie elektrisch rijden	☐				☒ INFO
Invoering kilometerheffing	☐				☒ INFO
Meer windmolens op zee	☐				☒ INFO

“ De overheid plaatst zich op deze manier dicht bij de burger; dat maakt hun beslissingen geloofwaardiger. ”

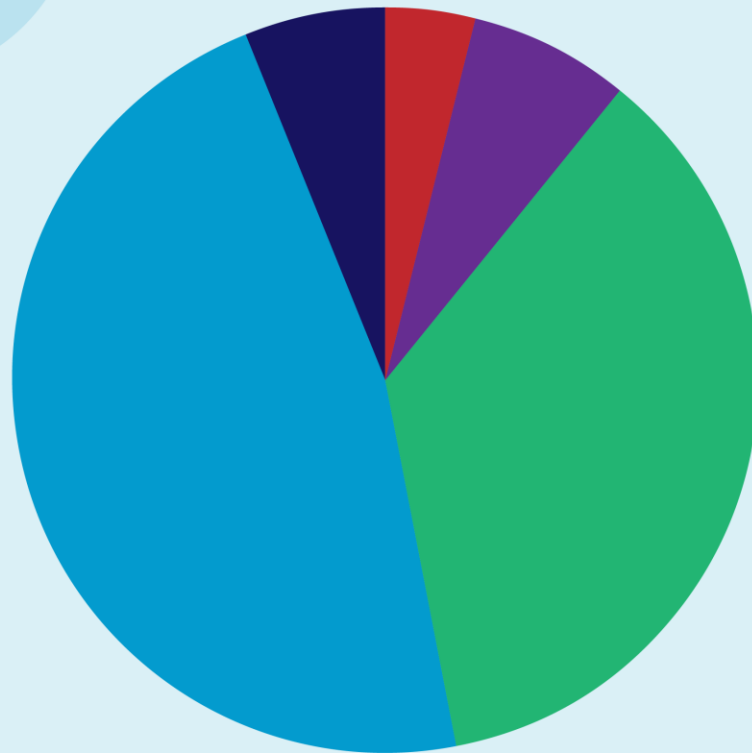
**“ U heeft me zeker inzicht
gegeven waarom de overheid
soms over moet gaan tot
bikkelharde acties.
Dank u voor dit inzicht. ”**

Ervaringen deelnemers

● Zeer mee eens   ● Mee eens   ● Neutraal   ● Mee oneens   ● Zeer mee oneens

Wat moet de overheid met de uitkomsten doen?

Overheid moet advies direct overnemen

Meer waarde aan advies burgers dan aan advies wetenschap

Evenveel waarde advies burgers en wetenschap

Meer waarde aan advies wetenschap dan aan advies burgers

Overheid moet de wetenschap volgen

Conclusies

Normatieve rationale participatie:

- Grote groep burgers tevreden over deze manier van raadpleging.
- Sommige deelnemers willen meer mogelijkheden, anderen simplificatie.

Inhoudelijke rationale participatie:

- Raadpleging levert relevante inzichten op.
- Idealiter bieden inzichten input voor een burgerforum.

Instrumentele rationale participatie:

- Vergroot inzicht bij burgers en begrip voor keuzes van de overheid.
- Helft zegt dat acceptatie besluiten groter wordt door raadpleging.

Meer informatie: www.tudelft.nl/pwe

Raadpleging onderdeel van een proces

	Sudwest-Fryslan	Food-valley	Nieuw Sloten	Klimaat-raadpleging
Ontwerpen raadpleging met burgers	Ja	Nee	Ja	Nee
Burgers kunnen raadpleging in een groep doen	Nee	Nee	Nee	Ja
Burgerforum zet inzichten raadpleging om in aanbevelingen	Ja	Ja	?	?

Wat zeggen deelnemers?

De PWE geeft inzicht in de complexiteit van het beleidsdilemma van de overheid

- *“Dat je meer informatie heb waar de overheid over moet beslissen. Door zelf te zorgen dat je aan 27 komt moet je al zelf dus water bij de wijn doen. Je ontdekt nu hoe dit moet voelen voor de overheid.”*
- *“De totale bevolking is persoonlijk medeverantwoordelijk voor de zorg voor een schoner milieu en het terugdringen van de klimaatverandering. Daarom is het een sterk punt de bevolking hiervan bewust te maken en hun advies in de besluitvorming mee te nemen.”*
- *“U heeft me zeker inzicht gegeven waarom de overheid soms over moet gaan tot bikkelharde acties. Dank u voor dit inzicht.”*

Wat zeggen deelnemers?

De raadpleging zorgt voor een sterk gevoel van betrokkenheid.

- *“Het idee dat het er toe doet.”*
- *“Ik voel me betrokken bij een besluit waar we allemaal aan moeten werken.”*
- *“Twee weten meer dan een en dus velen meer dan enkelen, daarom is het goed om op deze wijze meer info te vergaren!”*
- *“De overheid plaatst zich op deze manier dichterbij de burger; dat maakt hun beslissingen geloofwaardiger.”*